

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/123/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3616205264
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Anderlová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3616205264.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Anderlovej a sudkýň JUDr. Ivety Sopkovej a Mgr. Stanislavy Miklánkovej v spore žalobcu H. P. a N. republika, s. r. o., so sídlom E. H., P. M. 95X/X, zastúpeného JUDr. Z. I., usadený euroadvokát I. advokátní kancelár s.r.o., organizačná zložka so sídlom G., ul. N. XX, F.: XX XXX XXX, proti žalovanému Z. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. č. XXX, o zaplatenie sumy 13490,14 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 30. novembra 2017, č.k. 5Csp/148/2016-64, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej výrokovej zamietajúcej časti a vo výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému **n e p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobcu o zaplatenie 13490,14 eur s príslušenstvom. Rozhodol, že žalovaný nemá nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania. Konanie v časti istiny 1497,54 eur s príslušenstvom zastavil a vrátil žalobcovi súdny poplatok vo výške 82,50 eur cez Slovenskú poštu a.s.. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že N. N. a.s. G. uzavrela so žalovaným zmluvu o úvere dňa 05.12.2008, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 11617,87 eur ako bezúčelový, s fixnou úrokovou sadzbou 15,45% ročne, pri spracovateľskom poplatku 189,17 eur, ktorý bol strhnutý bankou z prostriedkov úveru, pri poplatku za správu úveru 1,66 eur pri výške mesačnej splátky 193,92 eur, pri počte splátok 119, mesačne k 20. dňu v mesiaci, pri RPMN 17,68%, pri priemernej RPMN 12,81% pri celkových nákladoch spojených s úverom 11778,14 eur, pri splatnosti prvej splátky 25.01.2009 a konečnej splatnosti úveru 20.11.2018. Súčasťou zmluvy sú VOP N. N. a.s.. V zmluve je nesprávne uvedená RPMN, ktorá má správne byť 17,01% pri celkovej výške úveru 23076,48 eur, ktorý údaj v zmluve absentuje / 119 splátok á 193,92 eur/.Z predloženej výzvy na zaplatenie omeškaných splátok úveru zo dňa 08.09.2014 zistil, že výzva žalovanému bola vygenerovaná zo systému právneho predchodcu žalobcu, avšak absentuje doručienka preukazujúca, že výzva bola žalovanému aj doručená, pričom žalovaný jej doručenie po predložení súdom výslovne poprel. Z oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 06.10.2014 vyplýva, že ku dňu 03.10.2014 právny predchodca žalobcu vyhlásil zosplatenie úveru a ku dňu zosplatenia úveru predstavovala pohľadávka 13362,42 eur, ktoré zosplatenie bolo žalovanému doručené dňa 13.10.2014. Zo zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 29.10.2014 zistil, že právny predchodca žalobcu postúpil spornú pohľadávku na žalobcu. Z oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 11.11.2014 zistil, že právny predchodca oznámil žalovanému postúpenie pohľadávky na žalobcu. Súd vyzval žalobcu v predvolení na pojednávaní, aby preukázal aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu v konaní podľa § 92 ods.8 zákona o bankách, pričom žalobca na túto výzvu súdu nereagoval. Súd prvej inštancie právne vec posúdil podľa § 37 ods. I, § 39, 52 ods. 1 a 2, § 52 ods. 3 a 4, § 53 ods. 1, 4, 9, § 54 ods. 1, § 100

ods. 1, § 101, § 121 ods. 1 a ods. 3, § 524 ods.1, ods.2, § 525 ods.2 Občianskeho zákonníka; § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z.z., o spotrebiteľských úveroch; § 92 ods.8 zákona č.483/2001 o bankách; § 4 ods.8, § 7 ods.1, ods.2 písm. a) a b) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Súd mal preukázať, i keď zmluva o úvere predstavuje tzv. absolútny obchodný záväzkový vzťah (§ 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka), predmetná zmluva je súčasne spotrebiteľskou zmluvou a na žalovaného je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri jej uzavieraní nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda na právny vzťah založený zmluvou o úvere je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka) a zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z.. Súd prvej inštancie sa okrem právneho posúdenia uplatneného nároku na ktorý sa vzťahuje spotrebiteľské právo zaoberal ex offo aktívnou vecnou legitimáciou žalobcu v konaní a dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že došlo k platnému postúpeniu pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu N. N. a.s. na terajšieho žalobcu z dôvodu, že nebolo naplnené ustanovenie § 92 ods.8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, keď výzva právneho predchodcu žalobcu zo dňa 08.09.2014 bola síce vygenerovaná zo systému právneho predchodcu žalobcu avšak jej doručenie žalobca nepreukázal a žalovaný jej doručenie na pojednávaní namietal. V danom prípade súd zistil, že právny predchodca žalobcu nedoručil výzvu na plnenie žalovanému ako dlžníkovi s uvedením omeškanej časti úveru a upozornením na zosplatenie záväzku, pričom takýto doklad na výzvu súdu žalobca nepredložil, nie je obsahom súdneho spisu a následne pohľadávku postúpil, teda neplatnosť postúpenia pohľadávky je zjavná v tom, že pohľadávka nie je daná a na takúto zjavnú neplatnosť postúpenia pohľadávky nemôže súd neprihliadať a ako absolútnu neplatnosť právneho úkonu je povinný ju zohľadniť z moci úradnej, pričom ani oznámenie o postúpení pohľadávky dostatočne nepreukazuje vecnú legitimáciu nadobúdateľa. V danom prípade žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal doručenie výzvy právnym predchodcom žalobcu žalovanému upozorňujúcej žalovaného na omeškanie pred zosplatením úveru a na možnosť jeho splnenia, čím žalobca neunesol dôkazné bremeno, preto nemohlo dôjsť k platnému zosplateniu úveru a následne k platnému postúpeniu pohľadávky na žalobcu, teda právny predchodca žalobcu ako banka platne nepostúpil pohľadávku na žalobcu, taktiež nemal súd za preukázané ani splnenie zákonom stanovenej lehoty omeškania žalovaným pre nedoručenie výzvy na plnenie, teda žalobca v konaní nepreukázal, že boli splnené zákonné podmienky stanovené v § 92 ods.8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, teda, že pohľadávka v čase postúpenia pohľadávky existovala, že finančné prostriedky boli žalovanému poskytnuté, lebo túto povinnosť súd nemal za splnenú a teda súd nemal za preukázané, že pohľadávka bola spôsobilá na postúpenie, nedošlo k platnému zosplateniu úveru bankou, ktorá má bankovú licenciu v zmysle § 92 ods.8 zákona o bankách, ktoré má kogentný charakter, to znamená, že sa od neho nemožno odchýliť a ani dohodou toto ustanovenie vylúčiť, pre absenciu predchádzajúcej výzvy klientovi banky, že je v omeškaní a že postúpenie sa týka časti peňažného záväzku v omeškaní / splatná pohľadávka/, že došlo k platnému zosplateniu úveru a pre nesplnenie týchto zákonných podmienok nie je pohľadávka banky postupiteľná na žalobcu, preto súd žalobu ako nedôvodnú pre nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobcu v konaní zamietol. Súd konanie v časti istiny 1497,54 eur s príslušenstvom zastavil, lebo v tejto časti vzal žalobca žalobu späť pred prvým pojednávaním podľa § 145 ods.2 CSP. Súd vrátil žalobcovi súdny poplatok v sume 82,80 eur krátený o 6,70 eur v zmysle § 11 ods.4 zákona č. 71/1995Zb. zo sumy 1497,54 eur žalobca zaplatil na súdnom poplatku sumu 809 eur po odpočítaní späťvzatého nároku 1497,54 eur je žalovaná suma 11992,60 eur z toho 6% je 719,50 eur , teda 809 eur mínus 719,50 eur je 89,50 eur mínus krátenie 6,70 eur je 82,80 eur, ktorý súd vráti žalobcovi cez Slovenskú poštu a.s.. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods.1 CSP v spojení s § 256 CSP tak, že žalovanému, ktorý bol v spore úspešný, súd nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal, lebo mu v konaní žiadne trovy nevznikli.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Uviedol, že žalovaný na dlžný úver uhradil od poskytnutia peňažných prostriedkov len 3 095,49 eur. Žalovaný uhradil riadne len 16 splátok. Keďže úver nebol riadne splácaný tak, ako sa žalovaný zmluvne zaviazal, pôvodný veriteľ, N. N. a.s. vyhlásila dňa 6.10.2014 mimoriadnu splatnosť úveru. Na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru je veriteľ pri plnení v splátkach oprávnený v prípade, že klient je viac ako tri mesiace v omeškaní. V zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je podstatné, či bol zákazník v omeškaní so splátkou viac ako 3 mesiace a zároveň či bol vyzvaný na úhradu v lehote nie kratší, ako 15 dní. Výzva dlhšia ako 15 dní pred zosplatením úveru bola súdu prvej inštancie doložená spolu s žalobou (výzva zo dňa 8.9.2014). Podľa názoru žalobcu nie je možné spájať ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB s aktívnou legitimáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Účelom predmetného ustanovenia nie je úprava postúpení pohľadávok ako taká, avšak toto ustanovenie má za cieľ upravenie výnimiek z bankového tajomstva. Ustanovenie

nehovorí o platnosti alebo neplatnosti postúpení pohľadávok, ale iba o podmienkach za splnenia ktorých nedochádza pri k porušení bankového tajomstva. Aj dôvodová sprava tohto ustanovenia zákona o bankách hovorí o tom, že hlavným účelom predmetného ustanovenia sú ďalšie prípady prelomenia bankového tajomstva a nie obmedzenie možnosti postúpiť pohľadávku. Ďalej ide o úpravu možnosti, aby banky bez porušenia bankového tajomstva poskytli svojim právnym zástupcom informácie o tých záväzkoch klientov, ktoré si klienti bánk a pobočiek zahraničných bánk riadne a včas neplnia, a to na účely vymáhania splnenia týchto záväzkov klientov. Zo zákona č. 483/2010 Z.z. o bankách ako ani zo zákona č. 40/1964 Zb. občianskeho zákonníku nevyplýva, že podmienky uvedené v ustanovení §92 ZoB by podmieňovali platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky. Podľa názoru žalobcu je oznámenie o postúpení pohľadávky, ktoré bolo odoslané zo strany postupcu, spolu s podacím hárkom dostatočným preukázaním postúpenia pohľadávky a práve toto oznámenie o postúpení pohľadávky zakladá bez ďalšieho aktívnu vecnú legitimáciu postupníka na vymáhanie predmetnej pohľadávky. Podľa názoru žalobcu by mal súd vychádzať z tohto oznámenia bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Podľa § 1 ZoB tento zákon upravuje niektoré vzťahy súvisiace so vznikom, organizáciou, riadením, podnikaním a so zánikom bánk so sídlom na území Slovenskej republiky a niektoré vzťahy súvisiace s pôsobením zahraničných bánk na území Slovenskej republiky a to pre účely regulácie a kontroly bánk, pobočiek zahraničných bánk a iných subjektov s cieľom bezpečného fungovania bankového systému. Postúpenie pohľadávky je inštitútom, prostredníctvom ktorého dochádza v rozsahu predmetu postúpenia k zmene v subjekte záväzkového vzťahu, konkrétne k zmene v osobe veriteľa. Žalovaný výslovne súhlasil s tým, že banka je oprávnená kedykoľvek postúpiť pohľadávku na tretiu osobu (čl. 10 Zmluvy o úvere). Klient je oprávnený previesť svoje záväzky voči banke na tretiu osobu výlučne s predchádzajúcim súhlasom banky. Takáto dohoda nevykazuje, aj podľa názoru iných súdov (Krajský súd v Prešove sp.zn.: 19Co/2/2016), znaky nevyváženej, ak veriteľ môže aj bez súhlasu dlžníka postúpiť svoju pohľadávku a dlžník môže svoj záväzok voči veriteľovi na iného postúpiť len so súhlasom veriteľa. Toto tvrdenie má základ v ochrane veriteľa, lebo dlh by mohol prevziať taký dlžník, ktorého majetkové pomery by mohli zhoršiť alebo znemožniť vymáhateľnosť pohľadávky a uspokojenie práv veriteľa. Poukázal na judikatúru súdov Slovenskej, ako aj Českej republiky, a to napr. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 2. mája 2017 sp.zn.: 19Co/2/2016; nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 242/2007 z 03.07.2008; rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky v sp. zn. 29Odo/1613/2005 z 29.04.2008; rozhodnutie krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 43CoSr/3/2017. S ohľadom na vyššie uvedené žalobca žiada odvolací súd, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec v napadnutom rozsahu podľa § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (keď nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, ani to nevyžadoval dôležitý verejný záujem) v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

5. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“), ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

6. Podľa citovaného ustanovenia, žalobca v súdnom konaní musí svoju aktívnu vecnú legitímáciu preukázať platným postúpením pohľadávky. Citované ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách neupravuje len administratívne povinnosti banky pri ochrane bankového tajomstva, ako to naznačuje žalobca v odvolaní, ale stanovuje podmienky platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky bankou, ide teda o lex specialis vo vzťahu k všeobecným ustanoveniam Občianskeho zákonníka o postúpení pohľadávky (§ 524 a nasl.). Tomu nasvedčuje jednak znenie citovaného ustanovenia ("...môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku... postúpiť"), ako aj jeho zaradenie do časti zákona o bankách, ktorej nadpis znie "Ochrana klientov a bankové tajomstvo". Účelom tohto ustanovenia teda nie je len ochrana bankového tajomstva, ale aj ochrana klientov banky. Citované ustanovenie stanovuje podmienky, za ktorých môže banka aj bez súhlasu klienta postúpiť svoju pohľadávku na inú osobu, čo výkladom a contrario znamená, že ak podmienky uvedené v tomto ustanovení splnené nie sú, banka postúpiť pohľadávku bez súhlasu klienta nemôže. Postúpenie pohľadávky bankou bez splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách je potrebné považovať za konanie v rozpore so zákonom a takýto úkon je absolútne neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pričom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu má súd povinnosť prihliadať ex officio. V danom prípade, keďže právnym predchodcom žalobcu bola banka, bolo správne, že súd prvej inštancie zisťoval, či boli pri postúpení pohľadávky na žalobcu dodržané podmienky ustanovené zákonom o bankách, teda, či postúpenie pohľadávky bolo platné.

7. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že dňa 05.12.2008 právny predchodca žalobcu a žalovaný uzatvorili zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva o úvere“), ktorou sa predchodca žalobcu spoločnosť N. N., a.s. zaviazala poskytnúť žalovanému úver vo výške 11.617,87 Eur, ktorý sa spolu s úrokom 15,45 % ročne zaviazal žalovaný splatiť v 119 mesačných splátkach po 193,92 € do 20.11.2018. Výzvou zo dňa 08.09.2014 predchodca žalobcu oznámil žalovanému, že je v omeškaní so splácaním pohľadávky a vyzval ho na úhradu dlžnej sumy. Listom zo dňa 06.10.2014, ktorý žalovaný prevzal dňa 13.10.2014, oznámil predchodca žalobcu žalovanému, že ku dňu 03.10.2014 vyhlásil zosplatnenie úveru. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 29.10.2014 bola pohľadávka voči žalovanému postúpená žalobcovi, pričom táto skutočnosť bola žalovanému oznámená dňa oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 11.11.2014.

8. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na tom právnom závere, že nebola splnená podmienka podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách pre platné postúpenie pohľadávky banky. Žalobca nepreukázal doručenie výzvy zo dňa 08.09.2014 žalovanému. Súd prvej inštancie taktiež nemal za preukázané ani splnenie zákonom stanovenej lehoty omeškania žalovaným pre nedoručenie výzvy na plnenie, teda žalobca v konaní nepreukázal, že boli splnené zákonné podmienky stanovené v § 92 ods.8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, teda, že pohľadávka v čase postúpenia pohľadávky existovala, že finančné prostriedky boli žalovanému poskytnuté.

9. Rovnako ako súd prvej inštancie je aj odvolací súd toho názoru, že žalobca v spore pred súdom prvej inštancie nepreukázal splnenie podmienok § 92 ods. 8 zákona o bankách pre platné postúpenie pohľadávky. Ako uviedol súd prvej inštancie, žalobca nepreukázal zaslanie a doručenie výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, pričom za splnenie tejto podmienky nemožno považovať list označený predchodcom žalobcu ako „výzva“ zo dňa 08.09.2014, nakoľko žalobca v konaní nepreukázal, že táto výzva bola žalovanému aj skutočne čo i len zasielaná. Taktiež z obsahu tejto výzvy zo dňa 08.09.2014 a ani z iných výziev zasielaných predchodcom žalobcu žalovanému nevyplýva, že by malo ísť o výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. V písomnostiach sa neodkazuje na postup podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Spotrebiteľ vo výzve musí byť upozornený nielen na omeškanie, ale aj na jeho následok, na vôľu banky postúpiť pohľadávku a na možnosť zvrátiť postúpenie. Žalobca v konaní nepreukázal, že by jeho právny predchodca pred postúpením pohľadávky takú výzvu žalovanému zaslal.

10. Odvolací súd vzhľadom na to, že neboli splnené podmienky pre platné postúpenie pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, keď žalobca nepreukázal doručenie výzvy žalovanému v zmysle tohto ustanovenia, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej výrokovej časti a vo výroku o náhrade trov konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

11. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania, nakoľko si trovy odvolacieho konania neuplatnil a tieto mu ani v odvolacom konaní nevznikli.

12. Toto rozhodnutie bolo senátom krajského súdu prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).